

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY HỌC PHẦN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TIỀN GIANG

• Nguyễn Thị Khuyên^(*)

Tóm tắt

Đổi mới phương pháp giảng dạy là nhu cầu tất yếu của giảng viên, bởi vì đổi mới là sự sáng tạo, sự tái cấu trúc về kiến thức nhằm nâng cao hiệu quả trong giáo dục để đạt được mục tiêu đào tạo. Bài viết này trình bày cơ sở lý luận và hiệu quả của việc đổi mới phương pháp giảng dạy học phần Pháp luật đại cương tại Trường Đại học Tiền Giang, từ đó đề ra định hướng và giới thiệu một số phương pháp dạy học nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của sinh viên khi tham gia học phần này tại các trường đại học, cao đẳng.

Từ khóa: Đổi mới phương pháp giảng dạy, giảng viên, sinh viên, pháp luật đại cương.

1. Đặt vấn đề

Pháp luật đại cương là học phần bắt buộc đối với sinh viên (SV) các lớp đại học, cao đẳng của Trường Đại học Tiền Giang. Thực tế hiện nay, giảng viên (GV) giảng dạy học phần này chủ yếu sử dụng phương pháp truyền thống, vì vậy chất lượng và hiệu quả chưa cao. Trước yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, sự phát triển của khoa học - công nghệ cũng như tiến trình hội nhập giáo dục đại học trong khu vực và thế giới thì việc đổi mới phương pháp giảng dạy (PPGD) học phần Pháp luật đại cương là cần thiết nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của SV, qua đó nâng cao chất lượng đào tạo theo hệ thống tín chỉ.

2. Cơ sở lý luận và hiệu quả đổi mới PPGD học phần Pháp luật đại cương tại Trường Đại học Tiền Giang

2.1. Cơ sở lý luận của việc đổi mới PPGD

Sự phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế với những ảnh hưởng của xã hội tri thức và toàn cầu hóa đã tạo ra những cơ hội nhưng đồng thời cũng đặt ra những yêu cầu mới đối với giáo dục trong việc đào tạo đội ngũ lao động. Thị trường lao động luôn đòi hỏi ngày càng cao đội ngũ có năng lực hành động, khả năng sáng tạo, linh hoạt, giải quyết vấn đề trong những tình huống thay đổi. Vì vậy, giáo dục đóng vai trò then chốt trong việc phát triển kinh tế - xã hội thông qua việc đào tạo con người, chủ thể sáng tạo và sử dụng tri thức.

Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8, Ban chấp hành Trung ương khóa XI đã xác định mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo để đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa - hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Theo đó, giáo dục và đào tạo được Đảng và Nhà nước xác định là nhiệm vụ quốc sách hàng đầu

có sứ mệnh nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Một trong những nhiệm vụ hàng đầu để đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục là nâng cao chất lượng đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng. Mỗi SV lớn lên trong môi trường văn hóa, xã hội khác nhau, hình thành những thói quen, cách suy nghĩ, các năng lực nhận thức, hứng thú cũng khác nhau. Điều này tạo nên sự đa dạng và phong phú về phong cách học của SV. Một số SV xác định rõ động cơ và mục tiêu nên học tập tích cực, chủ động; một số khác lại tỏ ra thụ động, thích im lặng ngồi nghe hơn là tranh luận. Đa phần SV khi học lên đại học, cao đẳng đều không được trang bị sẵn phương pháp học tập tích cực, họ vẫn mang nặng tâm lý và phương pháp học thụ động. Vì vậy, GV phải đổi mới PPGD theo hướng lấy người học làm trung tâm, từ đó sẽ tạo hứng thú cho người học, nâng cao tinh thần tự học, tự tìm hiểu, tự giải quyết vấn đề liên quan đến nội dung bài học.

2.2. Khái quát kết quả bước đầu đổi mới PPGD học phần Pháp luật đại cương tại Trường Đại học Tiền Giang

2.2.1. Hoạt động giảng dạy của GV

Một là, sự thay đổi về nhận thức của GV trong đổi mới PPGD.

Trước khi chuyển sang đào tạo theo hệ thống tín chỉ, hầu hết các GV giảng dạy học phần này đều sử dụng phương pháp truyền thống là thuyết trình. Nhưng sau khi chuyển sang đào tạo theo tín chỉ và khuyến khích GV đổi mới PPGD thì các GV trong Bộ môn Luật luôn tìm những phương pháp dạy học tích cực để truyền đạt cho SV không chỉ kiến thức mà còn khả năng tự học và tự rèn luyện. Đặc biệt, sau khi Khoa Kinh tế - Luật làm việc tại cơ sở Thân Cửu Nghĩa đã có đủ điều kiện về cơ sở vật chất để GV giảng dạy và nghiên cứu học thuật. Hàng tháng, GV tập trung tại văn phòng bộ môn để học hỏi, trao đổi kinh nghiệm những PPGD có hiệu quả

^(*) Trường Đại học Tiền Giang.

của đồng nghiệp. Từ đó, mỗi người tích lũy những phương pháp phù hợp và có hiệu quả. Vì vậy, GV luôn được SV đánh giá cao về PPGD cũng như tác phong sư phạm.

Hai là, sự cải tiến trong PPGD truyền thống và mức độ áp dụng các PPGD tích cực.

Từ việc sử dụng phương pháp thuyết giảng thụ động, hiện nay hầu hết các GV giảng dạy học phần Pháp luật đại cương đang áp dụng các phương pháp dạy học tích cực. Trong quá trình giảng dạy, GV luôn xác định rõ phương châm của việc đổi mới PPGD là tạo điều kiện để SV suy nghĩ nhiều hơn, nói nhiều hơn, làm nhiều hơn, hạn chế tối đa việc sử dụng PPGD truyền thống với cách dạy chủ đạo thầy giảng, SV nghe và chép.

Ba là, hiệu quả trong việc phát huy vai trò của phương tiện dạy học hiện đại trong đổi mới PPGD.

GV kết hợp PPGD truyền thống với sự hỗ trợ của thiết bị công nghệ để tăng hiệu quả của việc truyền đạt và giảng giải thông tin cho SV. Phần trắng, bảng đen được sử dụng để cung cấp cho SV cơ cấu bài học cũng như lý giải các vấn đề cần thiết trong nội dung bài học. Song song đó, các sơ đồ, hình ảnh, ví dụ minh họa về các vụ việc thực tiễn sinh động được trình chiếu trên các slide sẽ tác động mạnh mẽ đến ý thức của SV, thúc đẩy quá trình tiếp nhận, hiểu và

ghi nhớ nội dung bài học. Ngoài ra, GV thường trình chiếu cho SV xem các đoạn video clip liên quan đến nội dung bài giảng để kích thích sự hứng thú học tập cũng như khả năng ghi nhớ kiến thức của SV.

2.2.2. Hoạt động học tập của SV

Khi GV thay đổi PPGD theo hướng phát triển năng lực của người học thì tinh thần và thái độ học tập của SV có sự chuyển biến tích cực. SV có ý thức trách nhiệm trong việc học tập, có thái độ tích cực, tự giác, biết lo lắng cho việc học của bản thân và tham gia gần như đầy đủ các buổi học theo thời khóa biểu của trường. Trong giờ học, SV tích cực phát biểu, thảo luận nhóm, trình bày ý kiến, quan điểm của mình, không còn thụ động như trước. Không khí lớp học từ đó sinh động hẳn lên. Thực tế, qua kết quả khảo sát về hoạt động học tập của SV đối với học phần Pháp luật đại cương, có 81,7% SV có thái độ học tập tích cực; trong đó, có 88,3% SV tham gia đầy đủ các buổi học theo thời khóa biểu. Vì thế, kết quả học tập cũng đạt được những kết quả nhất định khi có tới 78,3% SV hài lòng về kết quả thi kết thúc học phần. Đặc biệt, có 90,7% SV nhận định sau khi GV đổi mới PPGD, SV không chỉ học tập tích cực, đạt kết quả cao mà còn được rèn luyện kỹ năng tranh luận, làm việc nhóm và bổ sung thêm được nhiều kiến thức pháp luật cơ bản trong cuộc sống.

Bảng 1. Kết quả khảo sát của SV Trường Đại học Tiền Giang về thái độ học tập học phần Pháp luật đại cương

STT	Nội dung đánh giá	Số phiếu đánh giá			
		Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý	Hoàn toàn đồng ý
1	Tham gia đầy đủ các buổi học theo thời khóa biểu của trường	0,0	0,0	35,1	264,9
		0,0%	0,0%	11,7%	88,3%
2	Trong giờ học chú ý lắng nghe, tích cực phát biểu ý kiến, thảo luận ở lớp và tự học tại nhà	0,0	0,0	54,9	245,1
		0,0%	0,0%	18,3%	81,7%
3	Có ý thức tự học, chủ động và lựa chọn phương pháp học tập hiệu quả	0,0	0,0	45	255
		0,0%	0,0%	15%	85%
4	Hài lòng với kết quả thi kết thúc học phần	0,0	0,0	65,1	234,9
		0,0%	0,0%	21,7%	78,3%
5	Sau khi học xong học phần, người học rèn luyện được kỹ năng tranh luận, làm việc nhóm và bổ sung thêm được nhiều kiến thức pháp luật cơ bản trong cuộc sống	0,0	0,0	27,9	272,1
		0,0%	0,0%	9,3%	90,7%

3. Định hướng đổi mới PPGD và đề xuất những PPGD phù hợp với học phần Pháp luật đại cương

3.1. Định hướng đổi mới PPGD

Một là, đổi mới PPGD phải tiến hành một cách

đồng bộ từ phía nhà trường - GV - SV.

Về phía lãnh đạo nhà trường: Cần có sự chỉ đạo sâu sát về việc đổi mới PPGD của GV. Nhà trường phải có sự chỉ đạo thật chặt chẽ, có chương trình, kế hoạch cho từng năm, có kinh phí cho các hoạt động

học tập ngoại khóa. Các khoa, bộ môn phải thường xuyên sinh hoạt chuyên môn hoặc tổ chức các buổi trao đổi phương pháp dạy học có hiệu quả cho các GV trong trường.

Về phía GV: Cần phải chủ động, linh hoạt trong các giờ dạy học. Pháp luật đại cương là học phần cần người dạy có lượng kiến thức tổng quát tất cả các chuyên ngành Luật, đặc biệt là Luật Dân sự, Luật Hành chính, Luật Lao động, Luật Hôn nhân và Gia đình... Vì thế, trong mỗi tiết giảng, GV phải đưa ra những tình huống cụ thể, những bài tập mang tính thực tiễn cao, những minh chứng ở các địa phương, những khía cạnh còn tồn tại trong cuộc sống, từ đó giúp SV nâng cao hiểu biết và yêu thích môn học. GV phải đóng vai trò là người dẫn dắt, định hướng, gợi mở vấn đề (và khi cần chỉ đưa ra cách giải quyết vấn đề khuôn mẫu). Ở đây, từng tình huống cụ thể mà GV hướng dẫn SV học tập, trao đổi với SV, giải đáp thắc mắc của SV về những kiến thức đề cập trong bài học; GV là người khuyến khích SV sáng tạo, tự bổ sung cho bài học bằng những vốn tri thức tiếp thu từ các nguồn khác nhau như sách vở, báo chí, đời sống... Vì vậy, GV phải thường xuyên trau dồi kiến thức, nâng cao trình độ chuyên môn, tham gia các đợt tập huấn, tham gia hội thảo các vấn đề liên quan đến ngành luật và phương pháp dạy học. GV phải hướng dẫn cho SV phương pháp học tập, nghiên cứu, chuẩn bị bài ở nhà và phải có sự kiểm tra, chuẩn bị của SV trước khi tiến hành giảng dạy nội dung mới. Đối với những ý kiến, những bài viết sáng tạo, có nhiều ý tưởng mới của SV, GV nên đưa ra lời khen ngợi hay khuyến khích bằng cách cộng điểm để kích thích SV tích cực học tập.

Đối với SV: Phải là người tích cực tìm hiểu pháp luật, tích cực đưa ra những tình huống trong thực tế để GV và bạn học cùng tìm hiểu. Phải là người chủ động tự học, có ý thức trong việc chuẩn bị các yêu cầu mà GV đưa ra. Trong giờ học phải tập trung lắng nghe và tham gia các hoạt động một cách tự giác, năng động, sáng tạo, biết phát huy vốn kiến thức của mình để xây dựng bài học mới; mạnh dạn nêu những vấn đề từ thực tiễn, những thắc mắc hoặc trao đổi mở rộng bài học với GV, chủ động nêu ý kiến cá nhân về vụ việc, vụ án nào đó trong khi tìm hiểu.

Hai là, đổi mới PPGD phải phát huy được tính tích cực, chủ động của SV, tránh lối truyền thụ một chiều, nhồi nhét kiến thức.

Ngày nay, phương pháp dạy học không thể áp đặt một chiều mà phải có sự đối thoại giữa người dạy và người học theo hướng tích cực hóa hoạt động nhận thức của SV. Trong đó, người học làm trung tâm, còn GV là người hướng dẫn SV tự xây dựng và tìm kiếm kiến thức. SV không còn thích học theo phương pháp thụ động là nghe giảng - ghi chép mà đa số SV thích học theo các phương pháp tích cực. Qua khảo sát ý kiến của SV đang học học phần Pháp luật đại cương tại Trường Đại học Tiền Giang về các PPGD thì có 90% SV cho rằng phương pháp đặt vấn đề, giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm, xây dựng sơ đồ tư duy giúp SV dễ tiếp thu kiến thức. Có 95% SV thích học phương pháp trình chiếu các đoạn video clip liên quan đến nội dung bài giảng và 89,3% SV hứng thú với phương pháp học bằng cách tham gia hình thức ngoại khóa. Trong khi đó chỉ có 18,3% SV cho rằng phương pháp GV truyền đạt - SV tiếp thu kiến thức giúp SV dễ hiểu và tiếp thu bài nhanh hơn.

Bảng 2. Kết quả khảo sát của SV Trường Đại học Tiền Giang về các PPGD của GV

STT	Nội dung đánh giá	Số phiếu đánh giá			
		Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý	Hoàn toàn đồng ý
1	Thích học theo phương pháp GV truyền đạt kiến thức - SV tiếp thu kiến thức	189,9	20,1	35,5	54,9
		63,3%	6,7%	11,7%	18,3%
2	Thích học theo phương pháp là đặt vấn đề, giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm, xây dựng sơ đồ tư duy	0,0	0,0	30	270
		0,0%	0,0%	10%	90%
3	Thích học theo phương pháp là tham gia các hoạt động ngoại khóa như: toạ đàm, nói chuyện chuyên đề các đề tài về pháp luật; tổ chức đi thực tế, thi tìm hiểu pháp luật...	0,0	0,0	32,1	267,9
		0,0%	0,0%	10,7%	89,3 %
4	Thích được xem các đoạn video clip liên quan đến nội dung bài giảng	0,0	0,0	15	285
		0,0%	0,0%	5%	95%

Vì vậy, GV phải giảng dạy theo hướng tăng cường đa dạng các hoạt động của SV trong giờ học. Ví dụ: Tăng cường tổ chức cho SV thảo luận nhóm, vận dụng công nghệ thông tin trình chiếu các hình ảnh và các đoạn video clip liên quan đến nội dung bài học, cho SV các câu hỏi trắc nghiệm trả lời nhanh. Nếu có điều kiện, GV nên cho SV tham gia các hình thức ngoại khóa như: toạ đàm về các vấn đề pháp luật, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật (thi viết, thi văn nghệ có nội dung pháp luật), tham quan trụ sở các cơ quan nhà nước, dự phiên toà xét xử các vụ án...). Như vậy, SV sẽ nhận thức được kiến thức bài giảng một cách nhẹ nhàng, sâu sắc, không gò bó, áp đặt với mức độ tiếp thu bài giảng ở các trình độ nhận thức không đồng đều.

Ba là, đổi mới PPGD phải kết hợp giữa PPGD truyền thống và các PPGD tích cực.

Để thực hiện việc đổi mới hình thức dạy và học, GV nên kết hợp nhiều phương pháp dạy học có hiệu quả. Quá trình giảng dạy các vấn đề thuộc nền tảng lý luận, GV nên thuyết giảng các vấn đề cơ bản và hướng dẫn SV tìm ra các kiến thức cụ thể, sau đó kết luận các kiến thức mà SV đã tìm được. Đối với các bài giảng có nội dung thuộc các ngành luật cụ thể, GV đưa SV các văn bản quy phạm pháp luật thuộc ngành luật và nội dung câu hỏi tự học để SV nghiên cứu trước khi đến lớp. Trong giờ học, SV là những người tự giải quyết các câu hỏi GV đưa ra, sau đó GV sẽ tổng kết lại các vấn đề đặt ra theo hệ thống của đề cương chi tiết học phần.

Ngoài ra, để phát huy sự năng động và tích cực của SV, GV cần chú trọng tới việc đưa ra những tình huống, những vấn đề chứa đựng nhiều mâu thuẫn và có thể có nhiều hướng giải quyết khác nhau trong bài học trên lớp. Điều này sẽ làm giờ học đổi mới theo hướng tích cực và sinh động hơn. Tình huống đưa ra không chỉ đóng vai trò quan trọng trong việc thu hút suy nghĩ, tình cảm của SV mà còn là cơ sở để SV lựa chọn những phương pháp giải quyết phù hợp, bước đầu làm quen với việc đối mặt và giải quyết những tình huống tương tự trên thực tế ở tương lai.

Ngoài ra, GV cần khuyến khích SV thể hiện quan điểm, lập trường riêng về một vấn đề pháp luật trong giờ học. Những quan điểm đó sẽ được SV thể

hiện theo cách hiểu và diễn đạt của bản thân. Điều này tạo điều kiện để SV có cơ hội lý giải, tranh luận từ đó làm cơ sở để hiểu kỹ, hiểu sâu và lĩnh hội tri thức pháp luật tốt hơn.

Để làm được những điều trên, GV phải chú trọng việc tạo ra môi trường giao tiếp sư phạm thân thiện, dân chủ, bình đẳng giữa người dạy và người học. Trong giờ học, GV là người tổ chức, điều khiển, hướng dẫn, gợi mở để SV bộc lộ và trao đổi ý kiến của mình. Cách dạy và học như vậy sẽ tạo cơ hội để SV phát huy tính tự giác, độc lập, năng động trong việc tiếp nhận và chiếm lĩnh tri thức mới, khắc sâu những kiến thức pháp luật đã học của SV một cách tốt nhất.

Bốn là, đổi mới PPGD phải đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của SV.

Đối với phương pháp dạy học theo hướng tích cực thì việc đánh giá SV phải đánh giá cả quá trình học tập (qua quan sát thảo luận, trình bày, trả lời câu hỏi...) và đánh giá năng lực giải quyết vấn đề các tình huống trong giờ thảo luận. Để đạt được điều này, GV nên thường xuyên đề ra các bài tập tình huống để SV thảo luận và xử lý tại lớp. Trong mỗi tiết giảng, GV cần đặt các câu hỏi liên quan đến nội dung bài học để SV thảo luận tại lớp và tự học tại nhà. Kết quả đánh giá sẽ được tính một phần trong cột điểm kiểm tra. Ngoài ra, kết thúc mỗi chương, GV có thể có bài tập và câu hỏi thảo luận nhóm cho SV. Kết quả này sẽ tính một cột điểm trong tổng số điểm quá trình của học phần.

Đối với đề thi kết thúc học phần có thể có nội dung gồm hai phần, phần thứ nhất là phần trắc nghiệm khách quan dạng câu hỏi tổng kết lại kiến thức, phần thứ hai là nhận định đúng sai có giải thích hoặc bài tập tình huống. Tại Trường Đại học Tiền Giang, kết quả của việc ra đề thi có nội dung như trên đã được SV chấp nhận và đạt kết quả cao khi có 88,3% SV cho rằng đề thi kết thúc học phần có hình thức dưới dạng trắc nghiệm khách quan và nhận định đúng sai có giải thích sẽ giúp SV làm bài tốt mà không cần nhiều thời gian để ôn bài. Trong khi đó, có 89,3% SV nhận định đề thi kết thúc học phần có hình thức dưới dạng trắc nghiệm khách quan và bài tập tình huống sẽ giúp SV có kỹ năng tích lũy được nhiều kiến thức để vận dụng trong thực tế cuộc sống.

Bảng 3. Kết quả khảo sát ý kiến của SV Trường Đại học Tiền Giang về hình thức đề thi kết thúc học phần Pháp luật đại cương

STT	Nội dung đánh giá	Số phiếu đánh giá			
		Không đồng ý	Phân vân	Đồng ý	Hoàn toàn đồng ý
1	Đề thi kết thúc học phần có hình thức 100% là trắc nghiệm khách quan sẽ phù hợp với học phần và SV	42	25	85	175
		14%	8,3%	28,3%	58,3%

2	Đề thi kết thúc học phần có hình thức trắc nghiệm khách quan và nhận định đúng/sai sẽ phù hợp với học phần và SV	0,0	0,0	35,1	264,9
		0,0%	0,0%	11,7%	88,3%
3	Đề thi kết thúc học phần có hình thức trắc nghiệm khách quan và bài tập tình huống sẽ phù hợp với học phần và SV	0,0	0,0	32,1	267,9
		0,0%	0,0%	10,7%	89,3%
4	Đề thi kết thúc học phần có hình thức 100% là tự luận dưới dạng câu hỏi lý thuyết sẽ phù hợp với học phần và SV	76	65	74	85
		25,3%	21,7%	24,7%	28,3%

Năm là, lộ trình đổi mới PPGD.

Đổi mới phương pháp dạy học là một quá trình thường xuyên, liên tục, nên giai đoạn đầu chúng ta nên sử dụng các phương pháp có thể thực hiện được nhưng cũng đem lại hiệu quả cao như thuyết trình có minh họa, thảo luận nhóm, đặt vấn đề... Khi có điều kiện sẽ tổ chức cho SV tham gia hình thức học ngoại khóa. Đây là hình thức giáo dục rất sinh động, thông qua hình thức này, GV dạy môn Pháp luật đại cương hoàn chỉnh hơn những tri thức cho người học. Hơn nữa, SV là những đối tượng đang rất trẻ, năng động, nhiệt tình, thích những hoạt động tập thể. Vì thế, nếu thực hiện tốt hình thức này sẽ đem lại hiệu quả cao đối với việc giảng dạy môn học. Các hình thức ngoại khóa như: tọa đàm về các đề tài pháp luật; tổ chức nói chuyện chuyên đề về pháp luật; tổ chức đi thực tế, khảo sát, đánh giá tình hình thực hiện pháp luật tại địa phương; tổ chức thi tìm hiểu pháp luật (thi viết, thi văn nghệ có nội dung pháp luật...); tham quan trụ sở cơ quan nhà nước; dự phiên tòa xét xử các vụ án; tổ chức phong trào tham gia giữ gìn an toàn, trật tự, bảo vệ pháp luật thông qua sinh hoạt đoàn... Để thực hiện tốt hình thức trên thì nhà trường phải có sự chỉ đạo thật chặt chẽ, có chương trình, kế hoạch cho từng năm, có kinh phí cho các hoạt động này. Các hình thức giáo dục pháp luật ngoại khóa sẽ đem lại hiệu quả cao giúp người học có cơ hội nắm vững hơn các kiến thức pháp luật.

3.2. Đề xuất những PPGD phù hợp với thực tiễn tổ chức dạy và học đã được triển khai có hiệu quả

Mỗi PPGD đều có những mặt mạnh riêng. Đổi mới PPGD là sự kết hợp hài hòa các phương pháp khác nhau. Để hạn chế đặc tính “khô khan” của học phần Pháp luật đại cương, trong thời gian qua, chúng tôi thường sử dụng các phương pháp như thuyết trình có minh họa, thuyết trình thông qua phát vấn

và trao đổi, phương pháp đóng vai, phương pháp học tập ngoại khóa.

Phương pháp thuyết trình có minh họa giúp SV tập trung và nhớ lâu hơn, huy động nhiều giác quan trong quá trình học tập (nghe, nhìn...). Việc minh họa có thể minh họa bằng lời (so sánh cái đã biết và cái chưa biết, tạo sự liên hệ với kiến thức đã biết, minh họa bằng các câu chuyện hấp dẫn) hoặc minh họa bằng trực quan (một trích đoạn video...).

Phương pháp thuyết trình thông qua phát vấn và trao đổi nhằm cung cấp cho SV các thông tin chính xác về những gì SV có thể làm được. Khi thực hiện phương pháp này, GV cần nêu câu hỏi rõ ràng và súc tích, các câu hỏi mà GV đưa ra phải gọi được các câu trả lời đúng với mục tiêu học tập. Để kích thích cả lớp tích cực tham gia phát biểu thì GV cần thu thập thông tin phản hồi từ các SV khác nhau trong lớp, nêu các câu hỏi “tấn công nào” để kích thích tư duy học tập của SV. GV có thể dùng câu hỏi của hình thức trắc nghiệm khách quan để làm câu hỏi dạy học. Để tăng tính tích cực, GV cần chuẩn bị trước các câu hỏi trong quá trình soạn giáo án, cần tránh tình trạng đặt câu hỏi tùy hứng mà không tập trung vào nội dung cần truyền đạt.

Đóng vai là phương pháp tổ chức cho SV thực hành một số cách ứng xử nào đó trong một tình huống giả định. Phương pháp này có những ưu điểm: SV được rèn luyện những kỹ năng ứng xử và bày tỏ thái độ trong môi trường học đường trước khi thực hành trong thực tiễn. Phương pháp này gây hứng thú và chú ý cho SV; tạo điều kiện làm nảy sinh óc sáng tạo của SV, kích lệ sự thay đổi thái độ, hành vi của SV theo chuẩn mực hành vi đạo đức và chính trị - xã hội.

PPGD thông qua việc tổ chức những hoạt động ngoại khóa giúp SV trao đổi và tham gia các tổ chức xã hội bên ngoài nhằm hỗ trợ tốt nhất cho việc học

tập lý thuyết trên lớp cũng như nâng cao được ý thức cho SV toàn trường.

Ngoài ra, trong quá trình giảng dạy, GV nên cho SV thảo luận nhóm để tự chiếm lĩnh kiến thức, phát triển kỹ năng giao tiếp, kỹ năng trình bày... Để làm được điều này, GV phải là người thiết kế, hướng dẫn, tổ chức các hoạt động học tập; giám sát các hoạt động của các nhóm và thành viên trong nhóm. GV phải tạo điều kiện để tất cả các thành viên trong nhóm có cơ hội thảo luận và trình bày ý kiến của mình. Khi trả lời kết quả thảo luận, GV nên gọi bất kì thành viên nào trong nhóm trả lời để tránh tình trạng SV ỷ lại vào thành viên khác mà không tham gia thảo luận. Kết quả thảo luận nhóm là tổng của tất cả các câu hỏi thảo luận ở mỗi chương, được tính là một cột điểm trong tổng số điểm học phần của quá trình.

Mỗi một PPGD đều nhấn mạnh một khía cạnh nào đó của quá trình học tập. Chúng tôi cho rằng, dù các phương pháp thể hiện hiệu quả như thế nào thì vẫn tồn tại một vài khía cạnh mà người học và người dạy chưa khai thác hết. Chính vì thế, không có một phương pháp nào được cho là lý tưởng. Mỗi một phương pháp đều có ưu điểm của nó. Do vậy, GV nên xây dựng cho mình một phương pháp riêng phù

hợp với mục tiêu, bản chất của vấn đề cần trao đổi, phù hợp với thành phần lớp học, các nguồn lực, công cụ dạy - học sẵn có và cuối cùng là phù hợp với sở thích của mình, và quan trọng là phải biết phối hợp các phương pháp dạy học có hiệu quả để phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của SV, nâng cao chất lượng, hiệu quả của môn học.

4. Kết luận

Học phần Pháp luật đại cương là học phần mà các tri thức, chuẩn mực, kỹ năng đều gắn với các sự kiện thực tế, các tình tiết có thực đang diễn ra. Giảng dạy học phần Pháp luật đại cương là một quá trình mà GV phải tổ chức, hướng dẫn SV hoạt động tự chiếm lĩnh các giá trị, chuẩn mực đạo đức, pháp luật thông qua việc nắm tri thức, qua thực hành rèn luyện trong và ngoài giờ học. Thông qua đó giúp SV có những phương thức ứng xử về đạo đức, pháp luật, văn hóa, hướng dẫn cho SV thực hành trong cuộc sống hàng ngày. Vì vậy, việc đổi mới PPGD học phần Pháp luật đại cương là cần thiết và quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo ở Trường Đại học Tiền Giang nói riêng cũng như ở các trường đại học, cao đẳng trong cả nước./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), *PPGD pháp luật tiếp cận theo quan điểm hiện đại*, Tài liệu tập huấn giáo dục pháp luật, Hà Nội.
- [2]. Nguyễn Kim Dung (2010), *Tài liệu tập huấn xây dựng chương trình thực hành giảng dạy bậc đại học, cao đẳng*, Viện Nghiên cứu giáo dục - Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.
- [3]. Nguyễn Thành Hải, Phùng Thúy Phượng, Đồng Thị Bích Thủy (2010), *Giới thiệu một số PPGD cải tiến giúp SV học tập chủ động và trải nghiệm, đạt các chuẩn đầu ra theo CDIO*, Hội thảo khoa học "CDIO", Trường Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
- [4]. Đặng Xuân Hải (2011), *Kỹ thuật dạy học trong đào tạo theo tín chỉ*, NXB Bách Khoa Hà Nội, Hà Nội.
- [5]. Học viện Quản lý giáo dục - Bộ Giáo dục và Đào tạo (2006), *Tập bài giảng giáo dục học đại học dành cho các lớp bồi dưỡng cán bộ quản lý đào tạo và GV các trường đại học, cao đẳng*, Hà Nội.

INNOVATING THE METHOD OF TEACHING THE GENERAL LAW MODULE IN TIEN GIANG UNIVERSITY

Summary

Innovation in teaching methods is crucial for faculty, because it boosts creativity and restructuring knowledge in order to improve educational efficiency towards the expected targets. This article presents the rationale and effectiveness of innovating methods in teaching General Law Module at Tien Giang University; thereby it suggests relevant orientations and teaching methods to promote the dynamic of those students taking this module at universities and colleges.

Keywords: Innovation in teaching methods, teachers, students, general law.

Ngày nhận bài: 13/4/2016; Ngày nhận lại: 20/6/2016; Ngày duyệt đăng: 28/03/2017.